

Nr 73

Av herr **Rimås**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige.*

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, föreslås anvisande av ett reservationsanslag av 250 000 kronor till Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige. Departementschefen uttalar i samband härmed, att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser i fråga om dispositionen av anslaget (s. 692).

Bland de kongresser, för vilka anslag ha begärts, märkes »Femte internationella kongressen för genealogi och heraldik i Stockholm år 1960», till vilken sammanlagt äskas 32 000 kronor, varav för budgetåret 1959/60 16 000 kronor. För kongressens anordnande har på initiativ av föreståndaren för riksarkivets heraldiska sektion tillsatts en enskild kommitté, sammansatt av representanter för ridderskapet och adeln, Ointroducerad adels förening och Genealogiska föreningen samt det provisoriska statliga heraldiska organet. Kommittén skisserar ej i sin framställning om statsbidrag något program, angivande de frågor som skola behandlas av kongressen, utan specificerar endast de beräknade kostnaderna för densamma med 27 000 kronor för sekreterar- och skrivbyråkostnader, 2 000 kronor för resor och traktamenten under förberedelserna, 2 000 kronor för hyror, 4 000 kronor för representation, 2 000 kronor för utställningar, 3 000 kronor för oförutsedda utgifter och 10 000 kronor för tryckning av handlingar, d. v. s. sammanlagt 50 000 kronor. Detta belopp beräknar man kunna täcka med 8 000 kronor i deltagaravgifter, 10 000 kronor i anslag från vetenskapliga fonder och 32 000 kronor i statsbidrag.

Tidigare ha kongresser av detta slag anordnats i Barcelona 1928, Rom och Neapel 1953, Madrid 1955 och i samband med världsutställningen i Bryssel 1958. För deltagande i kongresserna i Rom och Neapel 1953 och Madrid 1955 utverkade riksarkivet hos Kungl. Maj:t ersättning av statsmedel åt föreståndaren för arkivets heraldiska sektion, emot vilken åtgärd det ena av riksarkivets två arkivråd, under hänvisning till de uppgifter, som instruktionsenligt åvila det statliga heraldiska organet sistnämnda år, reserverade sig under framhållande av att kongressens program var »så starkt fyllt av förströelse». Mot statsverkets bestridande av kostnaderna för riksarkivets representation vid nämnda kongresser har skarp kritik

även framförts i riksdagen (bland annat 1956 i motion II: 392) och i pressen (bland annat Arbetaren den 26 och 29 januari 1954, Göteborgs-Tidningen den 27 och 30 januari 1954, Aftontidningen den 10 augusti 1955 och Expressen den 27 januari 1956) samt från heraldiskt sakkunnigt håll, där man framhållit, att dessa kongresser, såsom behandlande huvudsakligen adelsrätt och ordensväsen, äro värdelösa för den svenska statliga heraldiska verksamheten. Den medverkan, som riksarkivets representant lämnat vid kongresserna, har utgjorts av föredrag om den svenska adelns rättsliga ställning samt om de nordiska adelsvapnens förekomst i en internationell förteckning över släktvapen. Intrycket att även den tilltänkta kongressen i Stockholm avser adelsväsen förstärkes av kongresskommitténs sammansättning.

De monopolsträvanden samt den bristande förmåga och vilja till samarbete på det heraldiska området, som man inom riksarkivet under en följd av år ådagalagt, bekräftas av det faktum, att sådana för sin allmännyttiga verksamhet i vida kretsar uppskattade organisationer som Personhistoriska samfundet, Svenska exlibrisföreningen, Samfundet för hembygdsvård och Svenska kommunalheraldiska institutet icke ens tillfrågats om en eventuell medverkan för kongressens organiserande. Av dessa organisationer representerade de tre sistnämnda jämte Genealogiska föreningen Sverige vid den sist avhållna kongressen i Bryssel 1958. Man kommer här osökt att tänka på den i privat regi anordnade »nionde internationella konstkongressen» i Lund 1955, för vilken senare utverkades statsbidrag med 25 000 kronor enbart under åberopande av s. k. fina namn i bestyrelsen samtidigt som begärda statsbidrag för väsentligt viktigare ändamål nedprutades eller avslogos. (Se Dagens Nyheter den 10, 11, 12 och 14 augusti 1955.)

Det kan slutligen framhållas, att statsbidrag med betydande belopp även äskats för de samtidigt anordnade internationella historie- och arkivkongresserna, vilkas organiserande bör samordnas för nedbringande av kostnaderna. Med hänsyn till det statsfinansiella läget framstår det som absolut nödvändigt att begränsa det allmännas kostnader för kongresser av här ifrågavarande art. I detta sammanhang kan det vara av intresse att få utrett, vad man avser med »vetenskapliga fonder» i inkomstberäkningarna för den genealogisk-heraldiska kongressen.

Under åberopande av vad här anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att bidrag av allmänna medel för femte internationella kongressen för genealogi och heraldik icke måtte lämnas.

Stockholm den 23 januari 1959

Sigvard Rimås